

Standardvilkår for utførelse av revisjon og andre beslektede tjenester 03/2019

Standardvilkår utgjør sammen med engasjementsbrevet inkludert eventuelle vedlegg *Avtalen* med NNR for utførelse av tjenester. Standardvilkår er utarbeidet med henblikk på levering av revisjonstjenester og andre beslektede tjenester til kunder i revisjonsvirksomheten. Standardvilkårene gjelder så langt de passer levering av **Andre tjenester** til øvrige kunder slik det er avtalt i engasjementsbrevet og/eller faktisk er levert av NNR. Standardvilkårene står tilbake for særskilte vilkår fastsatt i engasjementsbrevet med vedlegg.

NNR er i denne sammenheng Nordnorsk Revisjon AS med virksomhet i Svolvær, Leknes og Bodø.

Engasjementsteamet: Partnere og andre ansatte i NNR som er involvert i levering av tjenester som blir angitt i engasjementsbrevet.

Selskapet: Den som angis som Selskapet (oppdragsgiver) innledningsvis i engasjementsbrevet og omfatter også dennes ledelse og styre.

Tredjemann: Enhver juridisk eller fysisk person/selskap, som ikke er NNR Personell eller Selskapet.

1. Revisors oppgaver og plikter

1.1. Årsregnskapet

Vi vil utføre vår revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Etter disse standardene skal vi etterleve etiske krav. Som del av revisjonen, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg gjør vi følgende:

- Vi identifiserer og anslår risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- Vi opparbeider oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- Vi evaluerer om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige
- Vi konkluderer på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av forutsetningen om fortsatt drift ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og om det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- Vi evaluerer den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og om årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

På grunn av en revisjons iboende begrensninger, sammen med den interne kontrollens iboende begrensninger, er det alltid risiko for at ikke all vesentlig feilinformasjon i regnskapet avdekkes, selv om revisjonen er planlagt og gjennomført.

1.2. Årsberetning

Dersom selskapet skal utarbeide årsberetning, vil vi som en del av revisjonen av årsregnskapet vurdere om opplysninger i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslag til anvendelse av overskudd eller dekning av tap, er i samsvar med lov og forskrifter, samt om opplysningene er konsistent med årsregnskapet. Vi vil også vurdere tilsvarende for de opplysninger som eventuelt gis i redegjørelse for foretaksstyring etter regnskapsloven § 3-3 b eller redegjørelser for samfunnsansvar etter regnskapsloven § 3-3 c første ledd, samt for opplysninger som er inntatt i redegjørelser for samfunnsansvar gitt i annet dokument enn årsberetningen, jf. regnskapsloven § 3-3 c sjette ledd.

1.3. Registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger

Vi skal uttale oss om ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger (bokføring). Vi vil utføre denne attestasjonen i samsvar med internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon". Denne standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå betryggende sikkerhet for at det ikke er vesentlige formelle mangler knyttet til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger. Slike vurderinger innebærer gjennomføring av kontrollhandlinger for å innhente bevis om disse forholdene. De valgte kontrollhandlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for vesentlige mangler.

Ved vurderingene av ledelsens plikter med hensyn til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, innhenter revisor informasjon om foretakets interne rutiner for å vurdere samsvaret med lov, forskrift og god bokføringsskikk, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.

1.4. Uttalelser og redegjørelser etter selskapslovgivningen

Vi vil i den grad det er aktuelt etter selskapslovgivningen å avgi uttalelser, bekreftelser eller redegjørelser, utføre vår attestasjon i samsvar med attestasjonsstandard SA 3802 vedtatt av Den norske Revisorforening. Denne standarden krever at vi oppfyller etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå moderat sikkerhet eller betryggende sikkerhet for uttalelser til Foretaksregisteret om henholdsvis forholdet til kreditorene ved kapitalnedsettelse, i uttalelser til aksjeeierne, stifterne eller styret. Tilsvarende krav gjelder for bekreftelser til Foretaksregisteret om innbetalt kapital.

En attestasjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente bevis for informasjonen i den lovpålagte rapporteringen. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil.

Vi vil utføre denne attestasjonen i samsvar med internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon*. Denne standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå betryggende sikkerhet for at det ikke er vesentlige formelle mangler knyttet til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.

Slike vurderinger innebærer gjennomføring av kontrollhandlinger for å innhente bevis om disse forholdene. De valgte kontrollhandlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for vesentlige mangler.

Ved vurderingene av ledelsens plikter med hensyn til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, innhente revisor informasjon om foretakets interne rutiner for å vurdere samsvaret med lov, forskrift og god bokføringsskikk, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.

1.5. Attestasjon på næringsoppgave og kontrolloppstillingen mv.

Skatteforvaltningsforskriften krever at revisor underskriver næringsoppgaven og kontrolloppstillingen for revisjonspliktige. Det vil også kunne være aktuelt å attestere på andre oppgaver til skatteetaten. Vi vil utføre vår attestasjon i samsvar med attestasjonsstandard SA 3801 vedtatt av Den norske Revisorforening. Denne standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå betryggende sikkerhet for at grunnlaget for opplysninger om skatte- og avgiftsmessige forhold i næringsoppgaven er i overensstemmelse med lovgivningen, herunder at foretakets vurderinger av opplysninger som er relevante for beregning av skatter og avgifter, er innenfor rammen av hva skatte- og avgiftsreglene og forvaltningspraksis tilsier. Standarden krever videre at vi planlegger og utfører vårt arbeid for å oppnå betryggende sikkerhet for at grunnlaget for foretakets opplysninger i kontrolloppstillingen om oppgavepliktige og avgiftspliktige beløp er i overensstemmelse med relevant lovgivning, at det er samsvar mellom regnskapets tall og innrapporterte beløp etter skatteforvaltningsloven § 7-2, og at rapportering og bokføring samt behandling av skattetrekkmidler er i samsvar med relevant lovgivning.

Attestasjonen vil bygge på vårt arbeid med revisjon av årsregnskapet og de valgte handlingene utover dette vil avhenge av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil.

2. Ledelsens ansvar

Vår revisjon vil bli utført med utgangspunkt i at ledelsen erkjenner og forstår at de har ansvaret for:

- 2.1 Utarbeidelsen av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og norsk god regnskapsskikk.
- 2.2 At kravene i lov og god bokføringsskikk om dokumentasjon, bokføring, spesifisering og oppbevaring av regnskapsopplysninger er fulgt.
- 2.3 At kravene i lov, forskrift og forvaltningspraksis om selskapets rapportering til skatte- og avgiftsmyndighetene er fulgt. Herunder også rettidig innsendelse av rapporteringen.
- 2.4 Å påse at selskapets regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll, herunder slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil; og
- 2.5 Å gi oss:

2.5.1 Tilgang til all den informasjonen man er kjent med som er relevant for utarbeidelsen av regnskapet, for eksempel regnskapsmateriale, dokumentasjon og andre forhold;

2.5.2 Ytterligere informasjon som vi kan be ledelsen om i forbindelse med revisjonen; og

2.5.3 Ubegrenset tilgang til personer i selskapet som vi finner det nødvendig å innhente revisjonsbevis fra.

Som ledd i vår revisjon vil vi be ledelsen og, der det er relevant, styret om en skriftlig bekreftelse på uttalelser som vil bli avgitt i forbindelse med revisjonen.

3. Taushetsplikt

Både ansvarlig revisor og revisors medarbeidere har taushetsplikt om alt de får kjennskap til under utførelsen av arbeidet. Taushetsplikten gjelder ubegrenset i tid, også etter at oppdraget eventuelt er avsluttet.

NNR er, i henhold til Lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv. (Hvitvaskingsloven) med forskrift, forpliktet ved mistanke om en transaksjon har tilknytning til utbytte av straffbar handling eller i forhold som rammes av straffeloven å melde forhold til Økokrim uten at Selskapet blir informert.

4. Honorar

Vårt honorar for lovpålagt revisjon bygger på de forutsetningene som er angitt i vårt engasjementsbrev. Honorar for uttalelser etter selskapslovgivningen faktureres på grunnlag av medgått tid i henhold til standard timesatser. Revisjonshonorar faktureres med utgangspunkt i tidsforbruk, risiko og kompleksitet.

- 4.1. Revisjonshonorar faktureres for det enkelte år. Eventuelle omkostninger vil særskilt fremgå av faktura.
- 4.2. Våre tjenester er merverdiavgiftspliktige med mindre tjenesten faller inn under merverdiavgifts-lovens unntaksbestemmelser.

- 4.3. Bistand fra utenforstående eksperter i forbindelse med gjennomføringen av oppdraget, vil skje etter forhåndsavtale med Selskapet. Honorar og kostnader med slik bistand vil faktureres Selskapet sammen med vårt honorar for oppdraget.
- 4.4. Vi er berettiget til løpende å fakturere Selskapet for utført arbeid. Hyppighet av fakturering skjer etter nærmere avtale nedfelt i standardvilkår eller i engasjementsbrevet.
- 4.5. Senest når revisjonen for et regnskapsår er avsluttet, foretar vi avregning med avsluttende faktura til selskapet.
- 4.6. Dersom skriftlige innsigelser mot faktura ikke er mottatt av oss senest på fakturaens angitte forfallsdato, skal fakturabeløpet anses for å være godkjent av selskapet.
- 4.7. Dersom engasjementet avsluttes, er vi berettiget til å motta honorarer for utført arbeid med tillegg av dekning for omkostninger og utlegg. Engasjement som selskapet/kunden avslutter etter 1. oktober, kan faktureres med inntil 50 % av normalt honorar for ett år.
- 4.8. Dersom ikke annet er avtalt, reguleres honoraret årlig med grunnlag i timesatser og prisutviklingen.

5. Rapportering

- 5.1. Revisjonsberetning
Etter at årsregnskap (og årsberetning om slik utferdiges) er fastsatt av styret, vil vi avslutte årets revisjonsarbeid og avgi vår revisjonsberetning til generalforsamlingen. Her bekrefter vi at revisjonen er utført i henhold til lov, forskrift og god revisjonsskikk og uttaler oss om hvorvidt:

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter.
- selskapets ledelse har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med det aktuelle rammeverket for økonomisk rapportering.
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslag til anvendelse av overskudd eller dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.
- årsberetningen og annen rapportering som publiseres sammen med årsregnskapet, slik som redegjørelse for foretaksstyring og redegjørelse for samfunnsansvar, i samsvar med den internasjonale revisjonsstandarden ISA 720 (Revidert) (gjelder bare hvis det utarbeides slik rapportering)

I spesielle tilfeller kan vi ved våre undersøkelser finne at det foreligger forhold som kan føre til ansvar for styret eller daglig leder. I slike tilfeller skal vi gi informasjon om dette i revisjonsberetningen. Vi plikter også å gi opplysninger om andre forhold som etter vår mening bør komme til eiernes kunnskap.

Det kan være nødvendig å endre beretningens form og innhold i lys av revisjonens funn.

- 5.2. Nummererte brev til selskapet
Forhold vi finner det nødvendig å påpeke vil bli tatt inn i brev som nummereres fortløpende. Slike brev skal journalføres hos dere i en protokoll og oppbevares på en ordnet og betryggende måte. I henhold til revisorloven § 5–2 skal følgende forhold rapporteres i nummererte brev overfor selskapets ledelse:

- Mangler ved plikten til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.
- Feil og mangler ved organiseringen av og kontrollen med formuesforvaltningen.
- Misligheter og feil som kan medføre feilinformasjon i årsregnskapet.
- Forhold som kan føre til ansvar for medlem av styret, bedriftsforsamlingen, representantskapet eller daglig leder.
- Begrunnelse for manglende underskrift ved bekreftelser overfor offentlige myndigheter som gis i henhold til lov eller forskrift.
- Begrunnelse for å si fra seg oppdrag etter § 7–1.

- 5.3. Annen rapportering og kommunikasjon
Andre forhold vil bli tatt opp muntlig og/eller skriftlig etter behov. Uttalelser og redegjørelse etter selskapslovgivningen og andre attestasjonsoppdrag rapporteres særskilt.

6. Oppsigelse og fratreden

Revisjonsoppdraget løper inntil det blir sagt opp enten av selskapet/kunden eller av oss.

Oppsigelse må skje skriftlig.

Bestemmelsene i revisorloven § 7-1 om revisors rett og plikt til å si fra seg et revisjonsoppdrag gjelder i tillegg til det som er avtalt om oppsigelse.

7. Dokumentasjon av identitet

I henhold til Lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv(hvitvaskingsloven) med forskrift er NNR berettiget til å anmode Selskapet, herunder dets styre og ledelse, om å dokumentere sin identitet.

8. Andre tjenester

Andre tjenester er kun ment for oppdragsgivere til det formål som er fastsatt i engasjementsbrevet. Ved utførelsen av oppdraget vil vi ikke utføre revisjon eller andre handlinger basert på rammeverket for revisjon. Vi vil heller ikke verifisere noen opplysninger gitt til oss i forbindelse med oppdraget med mindre det går frem av engasjementsbrevet eller rammeverk henvist til i engasjementsbrevet.

For at NNR skal kunne levere tjenesten må oppdragsgiver omgående avgi nøyaktig og fullstendig informasjon relevant for tjenesten. Oppdragsgiver er ansvarlig for all informasjon levert til oss, herunder at man har rett til å gi oss informasjonen og at vi har adgang til å bruke den i utførelsen av tjenesten.

Vi påtar oss intet ansvar for tap eller ødeleggelse av data fra oppdragsgivers systemer, eller tap av fortjeneste, goodwill, forretningsmuligheter, forventet besparelse eller fordeler, eller indirekte tap eller følgetap.

For oppgaver til offentlige myndigheter, for eksempel kontrolloppstillinger, skattemelding med bilag, kostnadsrefusjoner, tilskudd, skattelempling, og lignende, er oppdragsgiver selv ansvarlig for at all informasjon som fremgår av oppgavene er korrekt og fullstendig. Vi vil aldri ha ansvar for skattekonsekvenser som følge av feil i slike oppgaver.

9. Behandling av personopplysninger

NNR behandler personopplysninger ved levering av tjenester til Selskapet. Opplysningene mottas normalt fra selskapet på e-post eller lignende og registreres i vårt arkiv.

NNR er behandlingsansvarlig etter personvernreglene ved behandling av personopplysninger i forbindelse med utførelse av revisors oppdrag – revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og avtalte kontrollhandlinger. Behandlingsgrunnlaget er revisorloven, hvitvaskingsloven og i noen tilfeller interesseavveining.

Formålet med slike oppdrag er at revisors uttalelse eller rapport skal gi økt tillit til de kontrollerte opplysningene. Revisor avgjør hvilke kontrollhandlinger som må utføres og hvilken informasjon som må innhentes som grunnlag for sin uttalelse eller rapport. Dette vil være en forutsetning både for oppdrag som reguleres av revisorloven og andre av revisors oppdrag. Revisor bestemmer dermed formålet med behandlingen av de personopplysningene som måtte bli innhentet og hvilke hjelpemidler som skal benyttes.

Ved utførelse av andre tjenester for revisjonskunder, vil revisjonsforetaket etter forholdene kunne være behandlingsansvarlig eller databehandler.

Ved utførelse av tjenester til andre enn revisjonskunder, kan NNR være databehandler. Selskapet (oppdragsgiver) er da behandlingsansvarlig, og avgjør hvilke opplysninger som skal behandles.

Når NNR er databehandler for revisjonskunder eller andre kunder, er det databehandleravtalen som gir behandlingsgrunnlag. Avtalen fremgår av engasjementsbrevet.

10. Erklæring om personvern

Personvernansvarlig i NNR er daglig leder Remi Bolsøy Lyngmo, remi@nordnorskrevisjon.no

NNR registrerer personopplysninger om ansatte i og representanter for selskapet som følge av levering av tjenester til selskapet. Opplysningene registreres i kunderegister og i egne applikasjoner for oppdragsdokumentasjon.

Vi er behandlingsansvarlig for en vesentlig del av slike opplysninger, og har en forpliktelse til å informere de registrerte personene om slik behandling. Selskapet og personene i selskapet er herved informert.

Vårt register vil vanligvis inneholde detaljer om navn, adresse, telefon, e-post og stilling/posisjon i selskapet. Opplysningene innhentes normalt fra selskapet eller representanter for selskapet, men kan også innhentes fra eksterne kilder. Opplysningene er adekvate og relevante, og er begrenset til det som er nødvendig for utførelse av tjenesten og styring av oppdraget. Kontaktinformasjon benyttes for utsendelse av kundeinformasjon og markedsføring av våre tjenester.

Fullstendig personvernerklæring er publisert på våre hjemmesider www.nordnorskrevisjon.no.

11. Generelt

En avtale om levering av tjenester med NNR innebærer at vi og oppdragsgiver skal opptre i samsvar med relevante lover, forskrifter, rammeverk og profesjonsstandarder i forbindelse med gjennomføring av avtalen.

Ingen har ansvar overfor den andre dersom det inntreffer forhold som medfører at en forpliktelse ikke kan oppfylles på grunn av omstendigheter man ikke visste om, eller ikke burde ha visst om, da avtalen ble inngått, og verken forholdet er konsekvensene med rimelighet kunne vært unngått eller løst av den ikke oppfyllende part.